

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

SANAT EĞİTİMİ ALAN ÜNİVERSİTE BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DEĞER EĞİLİMLERİNİN BELİRLENMESİ

(Atatürk Üniversitesi, Erzincan Üniversitesi, İnönü Üniversitesi Örneği)

Sevtap KANAT

İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi

Özet: Bu araştırmanın amacı, sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerin değer tercihlerini incelemek ve üniversite öğrencilerin değer tercihlerinin cinsiyet, mezun oldukları okul, eğitim fakültesi ve güzel sanatlar fakültesi ve seçilen alan(resim, müzik) değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını saptamaktır. Çalışmada, ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Atatürk Üniversitesi'nden 112 öğrenci, Erzincan Üniversitesi'nden 66 öğrenci, İnönü Üniversitesi'nden 98 öğrenci olmak üzere toplam 276 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ve Schwartz Değerler Listesi kullanılmıştır. Çalışmada sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin mezun oldukları lise türüne göre temel insani değerler alt boyutlarına ilişkin puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Cinsiyete göre değer eğilimlerine baktığımızda Güç alt boyutunda erkek öğrencilerin ortalama puanları, hazcılık ve güvenlik boyutunda da bayan öğrencilerin ortalama puanları yüksektir. Çalışmada elde edilen diğer bir bulguda Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre temel insani değerler güvenlik alt boyutuna ilişkin puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Değer, Değerler, Sanat, Üniversite Öğrencileri

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

DETERMINATION OF VALUE TRENDS OF THE FIRST YEAR UNIVERSITY STUDENTS STUDYING ARTS EDUCATION

Abstract: The objective of this study is to examine the value preferences of university students who are studying art education and to determine whether the value preferences of university students differ significantly or not according to their gender, graduation school, faculty of education, faculty of arts and sciences, choice of working field (such as painting, music). In this study, the relational screening model has been used. The study group of the research consists of a total of 276 teacher candidates of which 112 candidates from Atatürk University, 66 candidates from Erzincan University and 98 candidates from İnönü University. As a data collection tool, personal information form developed by the researcher and the Schwartz Value List have been used. In the present study, a significant difference has not been found between the scores in basic human values sub-dimension according to graduation school of university students studying in the field of art education. When we look at value trends according to gender, the mean scores of male students in the power sub-dimension and those of female students in hedonism and security dimensions are better. Another finding obtained in the study is that a significant difference has been found between scores related to basic human values sub-dimension according to the department of School of the Arts university students.

Key Words: Value, Values, Art, University Students

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

1. GİRİŞ

Küreselleşme ile birlikte; kültürel, sosyal, ekonomik ve teknolojik değişimlerin hızlı ve yoğun yaşandığı bilgi toplumunda önemli değer değişimleri de yaşanmaktadır. Bu hızlı değişim ve gelişme topluma olumlu bir şekilde tesir ederken, birçok alanda da önemli tahribatlara yol açmaktadır. Her değişim toplumsal yaşamda bazı boşluk ve bunalımlar yaratabilmektedir. Okullar, bireylerin bu değişimlerden olumsuz yönde etkilenmesini engelleyebilecek gücü sahiptir. Bunu da parçası olduğu toplumun değerlerini benimseyen ve onları toplumsal yaşama aktarabilmiş bireylerin yetiştirilmeleri ile sağlayabileceklerdir.

Değerler, bir bireyin, bir grubun, bir örgütün ya da toplumun standart ya da prensipleri olarak bir eşyaya, insana veya bir varlığa verdiği değeri ortaya çıkarmakta ya da verilen bu değeri yargılamak için kullandığı prensip ya da standartlardır. Yani insanlar için hayatta neyin önemli neyin önemsiz, neyin değerli ya da neyin değersiz olduğunu ortaya çıkarmak için ve aynı zamanda nesnelere, insanları, fikir ve düşünceleri iyi-kötü, değerli-değersiz, istenilen-reddedilen şeklinde tasnif etmemizi sağlayan ölçektir. (Fichter, 2011: 167, Halstead, 1996:5, Kenny, 1994: 17).

Değerler konusunda en nüfuzlu araştırmacılardan Rokeach ise “kişinin kendine özgü davranış ya da yaşam

hedefini zıt bir davranış tarzına ya da farklı yaşam hedefine kişisel ya da sosyal olarak tercih edebildiği sürekli inançlar” olarak tanımlamıştır (Karataş, 2009: 8; Roe ve Ester, 1999: 3; Yalar, 2010: 11-12).

Schwartz(1996)’ın değer tanımlaması ise şöyledir: “Değerler; bir insanın yaşamında ona kılavuzluk etmeye hizmet eden, arzulanan, durumlar ötesi hedeflerdir”. (Akt: Çalışkur, 2006: 6).

Demirutku ve Sümer’e, Güngör’e göre; “bireyin sosyalleşme sürecinde kazandığı değerler, bireyin tercihlerine, tutumlarına ve davranışlarına kılavuzluk etmekte ve bireysel ve toplumsal olarak istenir olan ve önem sırasına göre hiyerarşik olarak sıralanabilen istikrarlı inançlardır” (Güngör, 2010: 84, Demirutku ve Sümer, 2010: 18).

2010 yılında yayınlanan genelgede değerlerin aktarımında Türk milletinin diğer milletlere göre daha avantajlı olduğunu vurgulamıştır. Çünkü bizi biz yapan toplum yapımız zaten bu özelliklere sahiptir. Bu aşamada milli değerlerin önemi artmaktadır

...Bireyi, aileyi, yaşadığımız toplumu ve dünyayı tehdit eden risk ve sorunların çözümünde, toplumsal yaşantımızın temel yapısını oluşturan milli, manevi, sosyal, ahlâki ve kültürel değerlerimizden olan yardımlaşma, dayanışma, hoşgörü, misafirperverlik,

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15

www.mtddergisi.com

vatanseverlik, doğruluk, iyilik, temizlik, çalışkanlık, dürüstlük, sevgi, saygı, duyarlı olma, adil olma, paylaşımcı olma gibi kazanımlarımız en önemli referans kaynağımızdır (TTKB Genelge 2010/53).

Değerlerden yoksun bir neslin ise içinde yaşayacağı durumu en iyi şekilde ifade eden İ. Hakkı Baltacıoğlu'na göre,

.... kültüründen ve değerlerinden kopan insanlar baş aşağı dikilen ağaçlara benzerler; hiç yeşermeyenler; oldukları gibi kalırlar! Bu insanlar mutlaka parazit olurlar, mutlaka hülyacı olurlar. Bunları köklendirmek için tek çare; havada kalan köklerini toprağa sokmaktır. Millî kültürüne ve değerlerine yabancılaşan bir ülke, geçmişi ile bağları kopmuş insanlarla dolar. Bu, değer buhranına girmiş bir toplumun insanının trajik sonudur. Böyle insan kendi tarihinden, dilinden, dininden, geleneklerinden, milletinden uzaklaşır ve toplumuna yabancılaşır. Kendi milletini diğer milletlerden aşağı görür. Baltacıoğlu'nun yakındığı aşâğılık duygusu, milletimizin aydınına âdeta damla damla sindirilir. Böylece aydın kendinden olana düşman, yabancıya

hayran olur. Bu girift problem, uzun bir geçmişin mahsulü ve birçok sebebin neticesinde oluşur. Şuursuz bir taklit, bilmeden ve tanımadan yabancıya duyulan hayranlık, insanımızı bu sona yani kendini inkâra ve değer anarşisine sürükler (Akt: Çavdarıcı, 23)

Fakat değişen dünya da yapmamız gereken teknolojik gelişmeler sayesinde küçülen dünya da Çalık ve Sezgin(2005) 'in de ifade ettiği gibi, küreselleşmenin bir gerçek olduğunu kabullenmek, küreselleşen dünyada ayakta kalabilmek için gerekli bilgi, beceri, tutum, değer ve davranışları insanlarımıza kazandırmak ve küresel değerler karşısında milli benliği korumak ile evrensel değerlere adapte olmak arasındaki ince çizgiyi çok iyi anlamaktır. Elbette, küreselleşen dünyada varlığımızı sürdürmek ve uluslararası arenada rekabet edebilmek gerekir. Ancak bu, milli değerlerden, milli kimlik, milli kültür ve öz bilinçten ödün vermek anlamında olmamalıdır. Böyle bir ortamda, eğitim sistemimizin amacı, milli değerler ile küresel gerçekler arasındaki dengeyi sağlayabilecek yeterliğe sahip bireyler yetiştirmek olmalıdır (s: 56). Bu süreçte bireyin sahip olması gereken değerlerin kazandırılmasında, eğitim sistemi ve eğitimcilerin önemi büyüktür.

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

Çocuğun toplumsal ilişkiler açısından ilk deneyimi aile içinde başlar. Dış dünyayı tanıma sürecinde, aile çocuklarına sürekli yeni şeyler öğreterek topluluk ve aile ruhunu kazandırmaya çalışır. Daha sonra birey aile dışına çıkarak yakın çevresindeki toplum ile karşılaşır. Toplum ve birey arasında dinamik bir ilişki vardır. Bu ilişki değerlerin aktarımında etkili olur. Bu aşamadan sonra ilkokul deneyimine adım atan çocuk için artık değerler eğitiminde farklı bir dönem başlamaktadır. Okul deneyimine kadar olan süreçte değerler eğitimi, aileye, anne, baba ya da diğer ebeveynlere bağlı ve normal olmayan bir şekilde spontane devam ederken bu noktadan sonra artık planlı bir şekilde eğitimciler tarafından değerler eğitimi süreci ile yapılmaya başlanır. 66 ay-24 yaş dilimleri arasında ortalama 20 yılın büyük bir kısmını okul ortamında geçirdiklerini düşünecek “sınıf içinde öğretmenleri ve sınıf arkadaşları ile etkileşim içinde, sınıf dışında arkadaş grubuyla birlikte etkileşim içinde olduğundan okulların öğrencilerin karakterlerinin oluşumunda ve gelişiminde çok etkin olduğu görülür. Bilhassa öğretmenler, öğrencilerin karakter gelişimlerinde çok etkin rol oynayan yapıtaşlarıdır”(Akkiprik, 2007:2).

Öğretmenin asıl görevinin ne olduğu sorulduğunda, birçok insan “bilgi iletmek”, “çocukların zihinsel becerilerini geliştirmek”, “gençleri

çalışma hayatına hazırlamak” gibi cevaplar vereceklerdir. Ancak öğretmenler, çocuklara sadece *bilgili* olmayı değil *iyi* olmayı da kazandırmalıdır (İşcan, 2007: 12).

Birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de eğitim sisteminin temel unsurlardan biri olan öğretmenlerimizin en önemli görevi temel değer ve ahlak anlayışını gelecek nesillere aktarmasıdır.

Hill’ de değerlerin öğretimini kolaylaştırmada öğretmenlere şu önemli görevlerin düştüğünü ifade etmektedir.

- a)Öğretilmek istenen değerleri benimsemiş bir model olması
- b)Sınıf içerisinde ortak bir doku oluşturması
- c)Her öğrenciye sorumluluk vermesi
- d)İyi ve kötü sonuçlarıyla davranışların taşıdıkları olumlu ve olumsuz değerleri hissettirmesi
- e)Öğrencelere karar verme olanağı tanınması
- f)Paylaşım fırsatı vermesi
- g)Ortaklaşa çalışmayı teşvik etmesi... (Hökelekli ve Gündüz, 2007:389; Şimşek,2012: 1360).

Aynı zamanda öğretmenlerin sahip olduğu değerlerin de öğrenci davranışlarını etkilediğini veya etkileyeceğini (Altunay ve Yalçınkaya,

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15

www.mtddergisi.com

2011: Fidan,2009: 16) ifade eden, gösteren birçok çalışmaya rastlanmıştır. Bu nedenle öğretmenlerin sahip oldukları değerlerin önemi artmaktadır. Geleceğin öğretmenleri olarak öğretmen adaylarının değerler sistemleri ve değer yönelimlerinin belirlenmesi onların mesleki yaşamlarındaki tutum ve davranışları hakkında bilgi sahibi olmamıza yardımcı olur. Dolaylı olarak da geleceğimiz olan çocuklarımızın hangi değerlere göre yetiştirileceğini öğrenmiş oluruz.

Alan yazınları incelendiğinde öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin değer yönelimleri incelenmiş (Yalmancı,2009: Gedik, 2010: Coşkun ve Yıldırım, 2009: Dilmaç& Deniz ve Deniz, 2009) fakat resim bölümünü tercih eden öğrencilerinin değer yönelimlerini belirleyen çalışmaya rastlanmamıştır. Bu amaçla;

Alt Amaçlar:

1. Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre temel insani değerler alt boyutlarına ilişkin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre temel insani değerler alt boyutlarına ilişkin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin mezun oldukları

lise türüne göre temel insani değerler alt boyutlarına ilişkin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? sorularına cevap aranmıştır.

2.Yöntem:

Araştırma ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

2.1. Çalışma Grubu:

Araştırmanın çalışma grubu Atatürk Üniversitesi'nden 112 öğrenci, Erzincan Üniversitesi'nden 66 öğrenci, İnönü Üniversitesi'nden 98 öğrenci olmak üzere toplam 276 öğretmen adayından oluşmaktadır.

2.2. Veri Toplama Araçları:

Portre Değerler Ölçeği (PDÖ): Ölçek, Schwartz ve vd. (2001) tarafından geliştirilmiş ve Demirutku ve Sümer (2010) tarafından Türkçe uyarlaması yapılmıştır.

Portre Değerler Anketi, Schwartz ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir. Her biri iki cümleden oluşan, varsayımsal kişilerin hedeflerini ve arzularını tanımlayan ve farklı değer tiplerine ait değerleri dolaylı olarak ölçen 40 madde geliştirmişlerdir. Yanıtlayıcılar her bir maddede tanımlanan kişinin kendilerine ne kadar benzediğini altı düzeyli bir derecelendirme ölçeğinde, her biri farklı bir benzerlik düzeyine karşılık gelen (Bana hiç benzemiyor, Bana benzemiyor, Bana çok az benziyor,

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

Bana az benziyor, Bana benziyor, Bana çok benziyor) etiketlere göre uygun kutucuğu işaretleyerek belirtmektedirler (Demirutku ve Sümer, 2010: 20).

Portre Değerler Anketinin maddelerinin meydana getirdiği değer tipi ölçekleri için hem Cronbach alfa, hem de test-tekrar test güvenilirlik katsayıları da hesaplanmıştır (Demirutku ve Sümer, 2010: 22). Analiz sonuçları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Portre Değerler Anketinin Ölçeklerinin Değer Tipi Ortalamaları ve Güvenirlik Katsayıları

Değer Tipi	Ortalama			İç Tutarlılık Katsayısı		Test - Tekrar Test
	Genel	Erkek	Kadın	İlk Uygulama	İkinci Uygulama	
Güç	4.22	4.40	4.04	.71	.77	.81
Başarı	4.73	4.79	4.67	.82	.84	.81
Hazcılık	4.91	4.73	5.08	.78	.81	.77
Uyarılım	4.71	4.63	4.79	.58	.61	.70
Özyönelim	5.08	5.00	5.15	.56	.65	.65
Evrenselcilik	4.90	4.67	5.13	.79	.79	.72
İyilikseverlik	4.92	4.77	5.07	.59	.69	.66
Geleneksellik	3.91	3.86	3.96	.61	.63	.82
Uyma	4.51	4.47	4.55	.75	.77	.75
Güvenlik	4.84	4.74	4.93	.62	.71	.80

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından hazırlanan bir formdur.

2.3. Verilerin Analizi:

Araştırma amaçları doğrultusunda toplanan veriler, özelliklerine uygun istatistiksel teknikler kullanılarak bilgisayar ortamında SPSS 17 (Statistical Package for The Social

Sciences) paket programı kullanılarak çözümlenmiştir.

Analizlerde parametrik olmayan istatistiksel yöntemler tercih edilmiştir. Bu amaçla veriler araştırmanın alt problemleri doğrultusunda betimleyici analizler (frekans, yüzde) ile parametrik olmayan analizler olan Mann Whitney U testi ve Kuruskal Wallis H testi kullanılarak test edilmiştir.

3. Bulgular ve Yorumlar:

Kişisel Bilgilere ait bulgular

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

Tablo 2. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Frekans	%
Erzincan Üniversitesi	66	23,9
İnönü Üniversitesi	98	35,5
Atatürk Üniversitesi	112	40,6
Toplam	276	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %23,9'u (66 kişi) Erzincan Üniversitesinde, %35,5'i (98 kişi) İnönü

Üniversitesinde, %40,6'sı (112 kişi) Atatürk Üniversitesinde öğrenim görmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Dağılımı

Bölüm	Frekans	%
Eğitim Fakültesi Resim Bölümü	98	35,5
Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü	84	30,4
Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü	43	15,6
Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü	51	18,5
Toplam	276	100,0

Tabloyu incelediğimizde araştırmaya katılan öğrencilerin %35,5'i (98 kişi) Eğitim Fakültesi Resim bölümünden, %30,4'ü (84 kişi) ise müzik bölümü,

%15,6'sı (43 kişi) Güzel Sanatlar Fakültesinin Resim bölümünden ve %18,5'i (51 kişi) Güzel sanatlar Fakültesi Müzik bölümünde öğrenim görmektedir.

Tablo 4. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	%
Bayan	142	51,4
Bay	134	48,6
Toplam	276	100,0

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

Araştırmaya katılan öğrencilerin (134 kişi) erkek öğrenciler %51,4'ü (142 kişi) bayan, %48,6'sını oluşturmaktadır.

Tablo 5. Öğrencilerin Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Dağılımı

Mezun Olunan Okul Türü	Frekans	%
Genel Lise	170	61,6
Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	106	38,4
Toplam	276	100,0

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %61,6'sı (170 kişi) genel lise mezunu, %38,4'ü (106 kişi)

ise Güzel sanatlar ve Spor Lisesi mezunu olduğu görülmektedir.

Alt Amaç 1. Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre temel insani değerler alt boyutlarına ilişkin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre temel insani değerler alt boyutlarına ilişkin bulgular ve yorumlar

Tablo 6. Öğrencilerin Değer Puanlarının Cinsiyetlerine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Güç	Bay	142	148,27	21055,00	8126	0,036*
	Bayan	134	128,14	17171,00		
Başarı	Bay	142	136,95	19447,00	9294	0,739
	Bayan	134	140,14	18779,00		
Hazcılık	Bay	142	126,52	17966,00	7813	0,01*
	Bayan	134	151,19	20260,00		
Uyarılım	Bay	142	142,73	20267,50	8913,5	0,362
	Bayan	134	134,02	17958,50		
Öz Yönelim	Bay	142	139,15	19760,00	9421	0,887
	Bayan	134	137,81	18466,00		
Evrenselcilik	Bay	142	133,61	18972,00	8819	0,289
	Bayan	134	143,69	19254,00		
Yardımseverlik	Bay	142	140,48	19947,50	9233,5	0,669
	Bayan	134	136,41	18278,50		
Geleneksellik	Bay	142	144,64	20539,50	8641,5	0,186

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

Boyut	Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
	Bayan	134	131,99	17686,50		
Uyma	Bay	142	140,57	19961,00	9220	0,654
	Bayan	134	136,31	18265,00		
Güvenlik	Bay	142	133,90	19014,50	8861,5	0,32*
	Bayan	134	143,37	19211,50		

Güç değeri alt boyutuna ilişkin bulgular incelendiğinde, öğrencilerin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu görülmektedir [$U=8126$, $p<,05$]. Bu farklılaşma cinsiyeti bay olan öğrencilerin lehinedir. Bu bulgu, bay öğrencilerin güç değerine, bayan öğrencilere göre daha fazla önem verdikleri şeklinde yorumlanabilir. Elde ettiğimiz bulgular geleneksel toplumun erkek çocuklarından beklentisini yansıtmaktadır. Kız çocukları ise daha narin, kırılğan olarak yetiştirilmektedir. Dilmac, Bozgeyikli ve Çıkılı (2008) tarafından gerçekleştirilen “Öğretmen Adaylarının Değer Algılarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi” konulu araştırması cinsiyet ile güç alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulgularımızı desteklemektedir. Dilmaç ve arkadaşlarının araştırmasında güç değerleri ile cinsiyetler arasında bir farklılığın ortaya çıktığını görmekteyiz fakat bu çalışmada farklı olarak güç boyutunda kız öğretmen adaylarının lehine farklılaşma görmekteyiz. Bu da toplum yapısındaki sosyokültürel değişikliklerden dolayı Türk kadınının bakış açısı ve rolünde

değişiklikler olduğunu göstermektedir. Demirutku ve Sümer (2010) “Temel Değerlerin Ölçümü: Portre Değerler Anketinin Türkçe Uyarlaması” çalışmasında erkeklerin Güç ve Başarı değerlerine kadınlardan daha fazla önem vermekte olduğunu ifade ederek çalışmamızı desteklemektedir. Farklı bulgular elde eden Yalmanlı (2009) ise “Öğretmen adaylarının değer yönelimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi” konulu yüksek lisans tez çalışmasında güç değeri açısından kadın ve erkek öğretmen adayları arasında manidar bir farklılık olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 6 incelendiğinde ise; Öğrencilerin *Başarı*, *Uyarılım*, *Özyönelim*, *Evrenselcilik*, *Yardımseverlik*, *Geleneksellik* ve *Uyma* değeri puanlarının öğrencilerin cinsiyetine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir. Bu bulgular ışığında bay ve bayan öğrencilerin bu değerlere aynı derecede önem verdikleri söylenebilir. Yalmanlı (2009) değerlerden Yardımseverlik ve Evrenselcilik alt boyutlarında kadınlar lehine anlamlı farklılıklar elde etmiş

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15

www.mtddergisi.com

ama Uyma, Geleneksellik, Özyönelim, Uyarılım ve Başarı alt boyutlarında ise bizim çalışmamızı destekleyen sonuçlara varmış ve cinsiyet ile aralarında anlamlı bir ilişki elde edememiştir. Dilmaç (2009) ve arkadaşlarının “Üniversite Öğrencilerinin Öz-Anlayışları İle Değer Tercihlerinin İncelenmesi” konulu çalışmasında ise

Yardımseverlik ve uyum alt boyutları ortalamalarının kız öğrencilerin lehine olduğu bulunmuştur. Konu ile ilgili diğer bir çalışma Dilmaç, Bozgeyikli ve Çıkkılı (2008) tarafından gerçekleştirilen araştırmadır. Bu çalışma da evrensellik, özyönelim değerinde cinsiyetler arası bir farklılığın ortaya çıktığı ve bu farklılaşma erkek öğrenciler lehine olduğu görülmüştür. Çalışmamızı desteklemeyen diğer bir çalışmada ise Bulut (2012) “Gazi eğitim fakültesi öğrencilerinin değer yönelimleri” başlıklı araştırmasında öğrencilerin cinsiyetlerine göre değer eğilimlerinin, iyilikseverlik, uyarılım ve uyma alt ölçeklerinde farklılaştığı, erkek öğrencilerin uyarılım eğilimlerinin kız öğrencilerin uyarılım eğilimlerinden daha yüksek olduğu, kız öğrencilerin iyilikseverlik ve uyma eğilimlerinin erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Literatür incelendiğinde farklı bulgulara ulaşan Demirutku ve Sümer (2010)’in ortak çalışmalarında ise erkekler Başarı değerlerine kadınlardan daha fazla önem vermekteyken, kadınlar da Evrenselleçilik

değerlerine erkeklerden daha fazla önem vermektedirler.

Literatür taramasında elde edilen diğer bir çalışma da Yılmaz (2009) “Öğretmenlerin Değer Tercihlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı araştırmasıdır. Konya ilinde çalışan toplam 5311 ilköğretim öğretmeni ile çalışılmış. Kadın öğretmenlerin evrensellik, yardımseverlik, uyum ve güvenlik boyutlarının puan ortalaması erkek öğretilerin puan ortalamasından anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur. Yılmaz’ın güvenlik alt boyutunda ki bulguları çalışmamızı desteklemektedir. Yılmaz diğer boyutlarda ise puan ortalamaları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık elde edememiştir.

Farklı bulgulara ulaşan diğer bir çalışmada Sarı’nın araştırmasıdır. Farklı veri toplama aracı kullanan Sarı (2005) “Öğretmen Adaylarının Değer Tercihleri” ni incelediği çalışmasında Giresun Eğitim Fakültesi öğrencilerinin önem verdikleri değerlerin (1) siyasi (34,83), (2) genel ahlak (34,55), (3) dinî (34,05), (4) ekonomik (33,83), (5) estetik (32,17), (6) sosyal (31,22) ve (7) bilimsel (30,41) değerler olarak sıralandığı görülmektedir. Öğrenciler en çok siyasi değerlere, en az önemi ise bilimsel değerlere vermektedirler. Kız ve erkek öğrencilerin bilimsel değer dışında tüm değer alanlarında farklılaştığı görülmektedir. Erkek

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester

ID:19 K:15

www.mtddergisi.com

öğrencilerin tüm değer alanlarında puan ortalamaları kız öğrencilerin puan ortalamalarından fazladır.

Hazcılık değeri alt boyutuna ilişkin bulgular incelendiğinde, öğrencilerin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu farklılaşma bayan öğrencilerin lehinedir. Bu bulgu, bayan öğrencilerin hazcılık değerine, bay öğrencilere göre daha fazla önem verdikleri şeklinde yorumlanabilir. Çalışmamızı destekleyen Yalmancı (2009) ve Mehmedoğlu (2004) yaşamdan *Haz* alma değerinde kadınların ortalama puanları ile erkeklerin puanları arasında, kadınlar lehine anlamlı bir farklılık bulmuşlardır. Dilmaç & Deniz ve Deniz (2009)'ın çalışmalarında cinsiyet değişkenine göre hazcılık değeri alt boyutu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Fakat bu fark erkek öğrencilerin lehinedir.

Tablo 6' da Güvenlik değeri alt boyutuna ilişkin bulgular incelendiğinde, öğrencilerin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu farklılaşma cinsiyeti bayan olan öğrencilerin lehinedir. Bu bulgu, bayan öğrencilerin güvenlik değerine, bay öğrencilere göre daha fazla önem verdikleri şeklinde yorumlanabilir. Kız öğrencilerin güvenlik değerlerini erkek öğrencilerden daha yüksek olması zaten toplumun cinsiyet rolünden beklediği

eğilim olduğu söylenebilir. Bulut (2012) Erkek öğrencilerin güvenlik eğilimlerinin ($X = 42,52$), kız öğrencilerin güvenlik eğilimlerinden ($X = 44,50$) daha düşük olduğu belirlemiştir. Bu sonuç çalışmamızı desteklemektedir. Dilmaç, Bozgeyikli ve Çıkılı'nın (2008) yaptıkları çalışmada bulgularımızı desteklemektedir. Bu çalışmada da gibi kız öğrencilerin lehine yüksek çıkmıştır.

Mehmedoğlu 2004 yılında değerler ve eğitimi konulu uluslararası sempozyumda sunduğu "Üniversite öğrencilerinin değer yönelimleri ve dindarlık" konulu çalışmasında kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre Güvenlik değerine daha fazla önem verdiklerini ifade etmiştir. Farklı bulgular elde eden Yalmancı (2009) ise Güvenlik değeri açısından kadın ve erkek öğretmen adayları arasında manidar bir farklılık olmadığını ifade etmiştir.

Altunay ve Yalçınkaya (2011) ve Coşkun ve Yıldırım (2009) öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre, tüm değer alanlarına ilişkin görüşleri arasında $p < 0.01$ düzeyinde anlamlı farklılık bulmuştur. Ortalamalara bakıldığında kadın öğretmen adaylarının tüm değer alanlarına, erkek öğretmen adaylarına göre daha fazla önem verdikleri görülmektedir. (s:19).

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

Alt Amaç 2. Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre temel insani değerler alt boyutlarına ilişkin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre temel insani değerlerden güç alt boyutlarına ilişkin bulgular ve yorumlar

Tablo 7. Öğrencilerin Güç Değeri Puanlarının Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Bölüm	n	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Eğitim Fak. Resim Bölümü	98	140,55	2	6,626	,085	Yok
Eğitim Fak. Müzik Bölümü	84	153,40				
Güzel Sanatlar Fak. Resim Bölümü	43	120,76				
Güzel Sanatlar Fak. Müzik Bölümü	51	124,98				

Tablo 7'deki veriler incelendiğinde, öğrencilerin *Güç* değeri puanlarının öğrenim gördükleri bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir [$X^2(2)=6,626, p>,05$]. Bu bulgu ışığında öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümün *güç* değeri puanları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

Farklı bulgulara ulaşan Coşkun ve Yıldırım (2009) Öğrencilerin öğrenim

gördükleri bölüme göre değer düzeylerinin değiştiğini fen / edebiyat fakültesi öğrencileri ile sağlık yüksek okulu öğrencileri arasında, sağlık yüksek okulu öğrencileri lehine anlamlı fark bulmuşlardır. Elde ettikleri bulgular sağlık yüksek okulu öğrencilerinin değer düzeylerinin fen / edebiyat öğrencilerinkinden daha yüksek olduğunu göstermektedir

Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre temel insani değerlerden başarı alt boyutlarına ilişkin bulgular ve yorumlar

Tablo 8. Öğrencilerin Başarı Değeri Puanlarının Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Bölüm	n	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Eğitim Fak. Resim Bölümü	98	130,14	2	3,686	,297	Yok
Eğitim Fak. Müzik Bölümü	84	150,79				
Güzel Sanatlar Fak. Resim	43	129,84				

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

Bölümü		
Güzel Sanatlar Fak. Müzik Bölümü	51	141,63

Tablo 8'deki veriler incelendiğinde, öğrencilerin *Başarı* değeri puanlarının öğrenim gördükleri bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir

[$X^2(2)=3,686$, $p>,05$]. Bu bulgu ışığında öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümün *başarı* değeri puanları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre temel insani değerlerden hazıcılık alt boyutlarına ilişkin bulgular ve yorumlar

Tablo 9. Öğrencilerin Hazıcılık Değeri Puanlarının Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Kruskall Wallis H Testi Sonuçları

Bölüm	n	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	p	Anlamlı Fark
Eğitim Fak. Resim Bölümü	98	142,69	2	,591	,898	Yok
Eğitim Fak. Müzik Bölümü	84	138,70				
Güzel Sanatlar Fak. Resim Bölümü	43	134,85				
Güzel Sanatlar Fak. Müzik Bölümü	51	133,20				

Elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin *Hazıcılık* değeri puanlarının öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir

[$X^2(2)=,591$, $p>,05$]. Bu bulgu ışığında öğrencilerin *hazıcılık* değeri puanları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

Tablo 10. Öğrencilerin Uyarılıım Değeri Puanlarının Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Kruskall Wallis H Testi Sonuçları

Bölüm	n	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	p	Anlamlı Fark
Eğitim Fak. Resim Bölümü	98	141,22	2	1,140	,767	Yok
Eğitim Fak. Müzik Bölümü	84	142,70				
Güzel Sanatlar Fak. Resim	43	128,59				

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

Bölümü		
Güzel Sanatlar Fak. Müzik Bölümü	51	134,71

Tablo 10'daki veriler incelendiğinde, öğrencilerin *Uyarılım* değeri puanlarının öğrenim gördükleri bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir

[$X^2(2)=1,140$, $p>,05$]. Bu bulgu ışığında öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümün *uyarılım* değeri puanları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre temel insani değerlerden özyönelim alt boyutlarına ilişkin bulgular ve yorumlar

Tablo 11. Öğrencilerin Özyönelim Değeri Puanlarının Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Bölüm	n	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	p	Anlamlı Fark
Eğitim Fak. Resim Bölümü	98	126,06	2	6,866	,076	Yok
Eğitim Fak. Müzik Bölümü	84	148,82				
Güzel Sanatlar Fak. Resim Bölümü	43	127,51				
Güzel Sanatlar Fak. Müzik Bölümü	51	154,68				

Tablo 11'deki veriler incelendiğinde, öğrencilerin *Özyönelim* değeri puanlarının öğrenim gördükleri bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir

[$X^2(2)=6,866$, $p>,05$]. Bu bulgu ışığında öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümün *özyönelim* değeri puanları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre temel insani değerlerden evrenselcilik alt boyutlarına ilişkin bulgular ve yorumlar

Tablo 12. Öğrencilerin Evrenselcilik Değeri Puanlarının Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Bölüm	n	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	p	Anlamlı Fark
Eğitim Fak. Resim Bölümü	98	128,36	2	7,673	,053	Yok

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

Eğitim Fak. Müzik Bölümü	84	132,88
Güzel Sanatlar Fak. Resim Bölümü	43	141,64
Güzel Sanatlar Fak. Müzik Bölümü	51	164,59

Elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin *Evrenselcilik* değeri puanlarının öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir

[$X^2(2)=7,673$, $p>,05$]. Bu bulgu ışığında öğrencilerin *evrenselcilik* değeri puanları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir

Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre temel insani değerlerden yardımseverlik alt boyutlarına ilişkin bulgular ve yorumlar

Tablo 13. Öğrencilerin Yardımseverlik Değeri Puanlarının Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Bölüm	n	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	p	Anlamlı Fark
Eğitim Fak. Resim Bölümü	98	131,18	2	1,322	,724	Yok
Eğitim Fak. Müzik Bölümü	84	141,95				
Güzel Sanatlar Fak. Resim Bölümü	43	143,80				
Güzel Sanatlar Fak. Müzik Bölümü	51	142,40				

Tablo 13'deki veriler incelendiğinde, öğrencilerin *Yardımseverlik* değeri puanlarının öğrenim gördükleri bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir

[$X^2(2)=1,322$, $p>,05$]. Bu bulgu ışığında öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümün *yardımseverlik* değeri puanları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre temel insani değerlerden geleneksellik alt boyutlarına ilişkin bulgular ve yorumlar

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

Tablo 14. Öğrencilerin Geleneksellik Değeri Puanlarının Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Bölüm	n	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Eğitim Fak. Resim Bölümü	98	141,68	2	2,664	,446	Yok
Eğitim Fak. Müzik Bölümü	84	139,19				
Güzel Sanatlar Fak. Resim Bölümü	43	148,00				
Güzel Sanatlar Fak. Müzik Bölümü	51	123,25				

Elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin *Geleneksellik* değeri puanlarının öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde

farklılaşmadığı görülmektedir [$X^2(2)=7,664$, $p>,05$]. Bu bulgu ışığında öğrencilerin *geleneksellik* değeri puanları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre temel insani değerlerden uyma alt boyutlarına ilişkin bulgular ve yorumlar

Tablo 15. Öğrencilerin Uyma Değeri Puanlarının Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Bölüm	n	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Eğitim Fak. Resim Bölümü	98	135,08	2	,424	,935	Yok
Eğitim Fak. Müzik Bölümü	84	139,20				
Güzel Sanatlar Fak. Resim Bölümü	43	138,60				
Güzel Sanatlar Fak. Müzik Bölümü	51	143,84				

Elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin *Uyma* değeri puanlarının öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir

[$X^2(2)=,424$, $p>,05$]. Bu bulgu ışığında öğrencilerin *uyma* değeri puanları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre temel insani değerlerden güvenlik alt boyutlarına ilişkin bulgular ve yorumlar

Tablo 16. Öğrencilerin Güvenlik Değeri Puanlarının Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Bölüm	n	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Eğitim Fak. Resim Bölümü(1)	98	137,21	2	10,074	,018	1-4, 2-4
Eğitim Fak. Müzik Bölümü(2)	84	120,87				
Güzel Sanatlar Fak. Resim Bölümü(3)	43	144,83				
Güzel Sanatlar Fak. Müzik Bölümü(4)	51	164,69				

Tablo 16'da *güvenlik* değeri alt boyutuna ilişkin bulgular incelendiğinde, öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu görülmektedir [$X^2(5)=10,074$ $p<,05$]. Sıra ortalamaları dikkate alındığında, Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin en yüksek puanı, Eğitim fakültesi Müzik Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin ise en düşük puanı aldıkları görülmektedir. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla ikili gruplar arasında Mann Whitney U testi yapılmıştır.

Öğrenim gördükleri bölüm Eğitim Fakültesi resim olan öğrencilerin güvenlik değeri puanları ile öğrenim gördükleri bölüm Güzel sanatlar fakültesi Müzik olan öğrenciler arasında ve öğrenim gördükleri bölüm Eğitim Fakültesi Müzik ve öğrenim gördükleri bölüm Güzel sanatlar fakültesi müzik olan öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, öğrenim gördükleri bölüm Güzel Sanatlar Fak. Müzik olan öğrencilerin güvenlik değerine daha fazla anlam ve önem yükledikleri şeklinde yorumlanabilir.

Alt Amaç 3. Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin mezun oldukları lise türüne göre temel insani değerler alt boyutlarına ilişkin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin mezun oldukları lise türüne göre temel insani değerler alt boyutlarına ilişkin bulgular ve yorumlar

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15
www.mtddergisi.com

Tablo 17. Öğrencilerin Değer Puanlarının Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Güç	Genel Lise	170	135,26	22994,50	8459,5	0,392
	Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	106	143,69	15231,50		
Başarı	Genel Lise	170	145,04	24656,00	7899	0,084
	Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	106	128,02	13570,00		
Hazcılık	Genel Lise	170	137,74	23416,00	8881	0,841
	Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	106	139,72	14810,00		
Uyarılım	Genel Lise	170	137,70	23409,50	8874,5	0,832
	Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	106	139,78	14816,50		
Öz Yönelim	Genel Lise	170	135,09	22964,50	8429,5	0,362
	Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	106	143,98	15261,50		
Evrenselcilik	Genel Lise	170	134,33	22836,50	8301,5	0,267
	Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	106	145,18	15389,50		
Yardımseverlik	Genel Lise	170	136,77	23251,00	8716	0,645
	Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	106	141,27	14975,00		
Geleneksellik	Genel Lise	170	141,65	24080,50	8474,5	0,404
	Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	106	133,45	14145,50		
Uyma	Genel Lise	170	137,71	23411,50	8876,5	0,834
	Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	106	139,76	14814,50		
Güvenlik	Genel Lise	170	141,83	24111,50	8443,5	0,375
	Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	106	133,16	14114,50		

Tablo 17 incelendiğinde Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin temel insani değerler alt boyutları puanlarının mezun oldukları lise türüne göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı söylenebilir.

Literatür incelendiğinde farklı sonuçlar elde eden çalışmalara rastlanmaktadır. Altunay ve Yalçınkaya (2011) “Öğretmen Adaylarının Bilgi

Toplumunda Değerlere İlişkin Görüşlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” konulu çalışmasında öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türüne göre, değer alanlarına ilişkin görüşleri arasında, geleneksel değerler ve hedonistik değerler alt ölçeklerinde $p < 0.05$ düzeyinde gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Testin

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15

www.mtddergisi.com

sonuçlarına göre, genel lise mezunu olan öğretmen adaylarının hem geleneksel değerleri hem de hedonistik değerleri, öğretmen lisesi mezunu olan öğretmen adaylarına göre daha önemli buldukları belirlenmiştir (s. 19). Diğer bir çalışmada da Bulut(2012) Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumunun türüne göre değer eğilimleri incelendiğinde, genel lise ve Anadolu lisesi mezunu öğrencilerin evrenselcilik eğilimleri diğer okul mezunu öğrencilerin evrenselcilik eğilimlerinden daha düşük, genel lise ve diğer okul mezunu öğrencilerin başarı eğilimlerinin Anadolu lisesi mezunu öğrencilerin başarı eğilimlerinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Uyma eğilimi açısından bakıldığında, diğer okul mezunu öğrencilerin uyma eğilimlerinin Anadolu lisesi mezunu öğrencilerinin uyma eğilimlerinden daha yüksek olduğu, güvenlik eğiliminde ise, diğer okul mezunu öğrencilerin güvenlik eğilimlerinin genel lise mezunu öğrencilerin güvenlik eğilimlerinden daha yüksek olduğu bulunmuştur(234).

Sonuç ve Öneriler:

Araştırmadan elde edilen bulguya göre sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre temel insani değerler alt boyutlarına ilişkin puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığıdır. Verilere göre Güç alt boyutunda erkek öğrencilerin puan ortalaması kız öğrencilerden daha fazladır. Erkek öğrencilerin toplumdaki

sosyal statüye, insanlar üzerinde baskı kurmaya önem verdiklerini söyleyebiliriz. Kız öğrencilerin ise Hazcılık ve Güvenlik değerlerine daha fazla önem verdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Başarı, Uyarılım, özyönelim, evrensellik, yardımseverlik geleneksellik ve uyma alt boyutlarında ise anlamlı bir farklılık elde edilememiştir.

Araştırma sonucu kadın erkek arasında değerlerde farklılıktan ziyade benzerlikler dikkat çekmektedir. Bu da toplumdaki sosyokültürel yapının değişmesiyle toplumdaki Türk kadınının ve kadına yönelik bakış açısının değişmesi ve kadının toplumdaki rolünde değişiklik olduğunu göstermektedir.

Araştırmadan elde edilen diğer bir bulgu da Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre değerler alt boyutlarından sadece güvenlik alt boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmasıdır. Amacı iyi bir sanatçı ve akademisyen yetiştirmek olan Güzel sanatlar bölümünden yetişen öğrencilerin hazcılık, evrensellik ve uyarılım, geleceğimizi yani çocuklarımızı emanet edeceğimiz Eğitim fakültesinde okuyan öğretmen adaylarında ise yardımseverlik, geleneksellik, uyma gibi değerlerin yüksek çıkması beklenirken çıkmaması manidardır. Bu nedenle öğretmen yetiştirmek önemlidir. Okullarda öğretmen adaylarına mesleki

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15

www.mtddergisi.com

yaşamlarında onları başarıya götürecek değerler kazandırılırken bir yandan da ulusal ve evrensel değerler arasındaki ilişkileri görebilecek, kendi kültürüne yabancılaşmadan evrensel kültürün gelişmesine katkıda bulunabilecek kuşaklar yetiştirilmelidir. Bu amaçla değerler eğitimi ile ilgili dersler açılabilir, konferanslar verilebilir, projeler yapılabilir.

Araştırmadan elde edilen son bulguda sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin mezun oldukları lise türünün temel insani değerler alt boyutlarına ilişkin puanlarına etkisi olup olmadığıdır. Veriler incelendiğinde Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin temel insani değerler alt boyutları puanlarının mezun oldukları lise türüne göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı söylenebilir. Güzel sanatlar lisesi lehine farklı çıkması beklenirken çıkmama nedenleri araştırılmalıdır. Müfredat programı incelenmeli, okullarda görev yapan öğretmenlerimize hizmet içi eğitimle değerlerin önemi ve bu konuda ne gibi etkinlikler yapabilecekleri örneklerle anlatılmalıdır.

Sonuç olarak, değerler eğitimi konusu ülkemizde son zamanlarda önem kazanmakta ve bu konuyla ilgili araştırma ve uygulamalar yapılmaktadır. Bu konuyla ilgili deneysel çalışmalar artırılmalı ve desteklenmelidir. Öğretmen adaylarına lisans programlarında gerekli bilgi ve beceriler kazandırılırken

değerlerin içselleştirilmesi için öğrencinin de aktif olarak katılabileceği değerler eğitimi adı altında ders verilebilir.

KAYNAKLAR

AKKİPRİK, G. B.,(2007). “Genel lise öğretmenlerine göre karakter eğitimi yoluyla öğrencilere kazandırılacak değerler: çok boyutlu bir araştırma.” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

ALTUNAY, E., & YALÇINKAYA, M., (2011). “Öğretmen Adaylarının Bilgi Toplumunda Değerlere İlişkin Görüşlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi.” Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, Cilt 17, Sayı 1, ss: 5-28.

BULUT, S. S., (2012). “Gazi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin değer yönelimleri.” Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 1/3 2012 s. 216-238, Türkiye.

ÇALIK, T. & SEZGİN, F.,(2005). “Küreselleşme, bilgi toplumu ve eğitim”, Kastamonu Eğitim Dergisi. 13 (1), 55-66.

ÇALIŞKUR, E. A., (2008). “Üniversite öğrencilerinin yaşam değerleri ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki,” Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15

www.mtddergisi.com

- Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
İstanbul.
- CAVDARCI, M., (2002).** “Türkiye’de sosyal değerlerin aşınması ve kültür sömürgeciliği”, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- COŞKUN, Y., & YILDIRIM, A., (2009).** “Üniversite öğrencilerinin değer düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi”. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, Haziran, Cilt:V1, Sayı:I, 311-328.
- DEMİRUTKU, K., & SÜMER, N., (2010).** “Temel Değerlerin Ölçümü: Portre Değerler Anketinin Türkçe Uyarlaması”, Türk Psikoloji Yazıları, 13(25),17-25.
- DİLMAÇ, B., DENİZ, M. & DENİZ, M. E., (2009).** “Üniversite Öğrencilerinin Öz-Anlayışları İle Değer Tercihlerinin İncelenmesi”, Değerler Eğitimi Dergisi, Cilt 7, No. 18, 9-24, Aralık.
- DİLMAÇ, B., BOZGEYİKLİ, H. & ÇIKILI, Y., (2008).** “Öğretmen Adaylarının Değer Algılarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Değerler Eğitimi Dergisi Cilt 6, No. 16, 69-91, Aralık, s: 69-91.
- FİCHTER, J., (2011).** “Sosyoloji Nedir”, Çeviren: Nilgün Çelebi, Ankara: Anı Yayıncılık.
- FİDAN, N. K. , (2009).** “Öğretmen Adaylarının Değer Öğretimine İlişkin Görüşleri”, Kuramsal Eğitimbilim, 2 (2), 1-18. www.keg.aku.edu.tr
- GEDİK, E. G., (2010).** “Sınıf öğretmenlerinin değer yönelimlerinin ve öğrencilerine aktarmak istedikleri değerlerin incelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Zonguldak.
- GÜNGÖR, E., (2010).** Değerler Psikolojisi Üzerine Araştırmalar, Ankara: Ötüken Neşriyat.
- HALSTEAD, J. M.,(1996).** Values and Values Education in School In J. Mark Halstead, Monica Jean Taylor (Eds),. Values in Education and Education in Values, Bristol- England: Falmer Pres.
- HÖKELEKLİ, H., & GÜNDÜZ, T., (2007).** Üstün yetenekli çocukların değer yönelimleri ve eğitimleri, Değerler ve Eğitimi Uluslar arası sempozyumu (Edit: Kaymakcan, R., Kenan, S. , Hökelekli, H. , Arslan, Ş. , Zengin, M.) , Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları, İstanbul.
- İŞCAN, C. D., (2007).** “İlköğretim düzeyinde değerler eğitimi programının etkililiği”, Yayınlanmamış Doktora Tezi,

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Dönemi
January / February / March / April 2014 Issue: 01 Volume: 01 Spring Semester
ID:19 K:15

www.mtddergisi.com

- Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- KARATAŞ, E., (2009).** “Eğitim yönetiminde iş değerleri ve örgüt kültürü”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- KENNY, T., (1994).** “From Vision to Reality through Values”, Management Development Review, 7(3), 17-20.
- MEHMEDOĞLU, A. U., (2004).** Üniversite öğrencilerinin değer yönelimleri ve dindarlık, Değerler ve Eğitimi. Dem Yayınları, 1. Basım (Ed: Kaymakcan, R., Kenan, S., Hökelekli, H., Arslan, Ş. & Zengin, M.), s: 798-817 2007, İstanbul.
- ROE, R. A. & ESTER, P.,(1999).** “Values and Work: Empirical Findings and Theoretical Perspective”, Applied Psychology: An International Review, 48(1), 1-21.
- SARI, E., (2005).** “Öğretmen adaylarının değer tercihleri: Giresun Eğitim Fakültesi örneği”, Değerler Eğitimi Dergisi, 3(10), 73-88.
- SCHWARTZ, S.H., MELECH, G., LEHMANN, A., BURGESS, S., HARRIS, M., & OWENS, V., (2001).** “Extending the Cross-Cultural Validity of the Theory of Basic Human Values with a Different Method of Measurement”, Journal of Cross-Cultural Psychology, 32(5),519 – 542.
- ŞİMŞEK, N., (2012).** “Değişen Toplumda Değerler ve Eğitimi: Bireysellik ve Dayanışma”, Gaziantep University Journal of Social Sciences, 11(4):1358-1386 , ISSN: 1303-0094.
- TTKB ,(2010).** “İlk Ders Genelgesi”, Ankara.
- YALAR, T , (2010).** “İlköğretim sosyal bilgiler programında değerler eğitiminin mevcut durumunun belirlenmesi ve öğretmenlere yönelik bir program modülü geliştirme”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- YALMANCI, S., (2009).** “Öğretmen adaylarının değer Yönelimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- YILMAZ, E., (2009).** “Öğretmenlerin Değer Tercihlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Değerler Eğitimi Dergisi Cilt 7, No. 17, 109-128, Haziran.